

Sensorveiledning SOSANT1000 Høst -2022

SOSANT1000 HØST 2022:

Undervisningen har bestått av ti forelesninger og syv seminarer. Siden antallet pensumsider ligger høyt, ble en prioriteringsliste distribuert til studentene underveis i kurset. Den gir studenter mulighet til å velge bort noen tekster. Prioriteringslisten innebærer at vi ikke stiller eksamensspørsmål som *krever* at studentene har lest følgende tekster for å kunne besvare oppgaven: Goffman; Hoque kap 4, Gudeman; Rakopoulos; Stewart & Strathern; Stensrud; Eriksen (2016). Kandidater som har lest disse tekstene står imidlertid fritt til å inkludere dem i eksamenssvaret (både kortsvar og langsvaret) på lik linje med øvrige pensumtekster.

KORTSVARSOPPGAVER

Generelt: I kortsvarsoppgavene skal kandidatene vise begrepsforståelse og grunnleggende antropologisk innsikt, gjennom at de forstår og kan gjengi etnografiske og/eller teoretiske poeng. Oppgavene skal først og fremst prøve pensumoversikten. Evnen til å formulere seg presist, forankre påstander etnografisk og å gjøre koblinger mellom relevante pensumstekster vil bli vektlagt positivt. Kandidatene velger å svare på fire av seks kortsvarsoppgaver. Det er presisert i teksten at om to eller flere av de fire valgte oppgaver står til F, skal eksamenskarakteren som helhet stå til en F. Likevel skal eksamen sees som en helhet, slik at hvis de øvrige oppgavene viser god pensumoversikt mens to står til stryk fordi oppgavene later til å være misforstått, kan sensor gjøre en totalvurdering i lys av kvaliteten på besvarelsen generelt, og langsvarsoppgaven spesielt. Vi understreker at kortsvarene skal være relativt kortfattede, og det vil ikke kreves at alle de pensumtekster som her er nevnt må brukes i selv en god besvarelse. Andre pensumtekster enn de som er nevnt her vil også kunne være aktuelle og må vurderes ut fra den grad de gjøres relevante for besvarelsen.

Oppgaver:

1. Redegjør kort for feltarbeidet som sosialantropologiens mest sentrale forskningsmetode. I svaret skal du vise hva *deltagende observasjon* innebærer.

Minimumskravet er en beskrivelse av hvordan antropologisk feltarbeid skjer i praksis. I tillegg må kandidaten kort kunne beskrive hva som menes med deltagende observasjon. En god beskrivelse vil drøfte etnografisk metode som sentral for antropologisk kunnskapsproduksjon og som bestående av både deltagelse og observasjon, samt forankre dette i etnografiske eksempler fra pensum. Alle pensumartikler er aktuelle.

2. Sosialantropologer har lenge vært interesserte i overgangsritualer. Forklar hva overgangsritualer er, og hvilken betydelse de kan ha for individer og samfunn.

Minimumskravet er å kjenne til overgangsritualers betydelse i forhold til forandring i status. En god besvarelse vil i tillegg beherske Turners teoretiske rammeverk og overgangsritualers ulike faser, og forankre beskrivelsen i empirisk material fra pensumtekstene. Gode besvarelser kan også gjøre koblinger til andre former av kontemporære overgangsritualer verden over. Mest aktuelle tekster er 'Små Steder, Store Spørsmål', samt Turner. Men eksempler kan også hentes fra en rekke pensumtekster.

3. Slektskap er et viktig tema i antropologi. Det er også et omdebattert begrep. Bruk minst to pensumtekster for å redegjøre for ulike tilnærminger til slektskap.

Minimumskrav er å kunne gjengi to ulike posisjoner i forhold til forståelsen av slektskap. En god besvarelse drøfter ideene om at slektskap ikke bare er biologisk, men sosialt, og trekker inn ulike aspekter fra pensumlitteraturen, for eksempel at det kan handle om substans, 'kinning' eller artsoverskridende prosesser. Aktuelle tekster er 'Små steder, store spørsmål', Carsten, Howell, Evans Pritchard, Zengin, Govindrajan, Rakopolous.

4. I Marcel Mauss' essay «Gaven» beskriver han hvordan forpliktelsen til å gjengjelde gaver skaper sosiale bånd. Hva menes med dette? Bruk minst ett eksempel fra pensumlitteraturen.

Minimumskrav er å kunne gjengi Mauss' ide om resiprositet/gavebytte og å vise hvordan det fungerer. En god besvarelse vil trekke inn 'totale sosiale fenomen' (evt. totale sosiale ytelser/faktum), eller gavens tre plikter eller forholdet til markedsbytte. Aktuelle tekster er primært Mauss, Hylland Eriksen, samt West, Lien, Lewis, Millar, Stewart og Strathern, Rakopoulos.

4. To viktige begreper innenfor politisk antropologi er 'dispossession' (frarøvelse) og strukturell vold. Forklar hva ett av begrepene betyr ved hjelp av ett eksempel fra pensumlitteraturen.

Minimumskravet er å kunne kort forklare ett av begrepene. En god besvarelse kobler begrepet til større spørsmål som kolonialisme, postkolonialisme, kapitalisme og/eller global ulikhet.

Aktuelle tekster er West, Farmer, 'Små steder, store spørsmål', Mostafanezhad. Andre tekster kan også være aktuelle.

5. Redegjør kort for hva som menes med kulturrelativisme. Hvorfor er kulturrelativisme et sentralt prinsipp i antropologisk forskning?

Minimumskravet er en kort beskrivelse av hva kulturrelativisme innebærer. En god besvarelse vil trekke inn og definere etnosentrisme, samt reflektere over forskjellen mellom kulturrelativisme som metodologisk og epistemologisk prinsipp for antropologisk forskning og som (problematisk) etisk prinsipp. Aktuelle tekster er 'Små Steder, store spørsmål', Archetti og Engelke, men andre pensumtekster kan være aktuelle for studenter som velger å bruke eksempler.

LANGSVARSOPPGAVE

Generelt: I langsvarsoppgaven testes kandidatens resonnerende ferdigheter og komparative blikk, samt deres evne til å reflektere over antropologiens relevans i forhold til aktuelle tema. Oppgavene er med vilje laget relativt åpne, for å invitere til egen refleksjon og originale etnografiske koblinger på tvers av temaer. Det er spesifisert at oppgaven skal bruke minimum tre pensumsreferanser i hver besvarelse. Dersom bare én eller to kilder er brukt, trekker det ned, uavhengig av besvarelsens øvrige kvaliteter. Bruk av flere pensumstekster vil vanligvis være en fordel, men vi legger her mer vekt på kandidatens evne til selvstendige koblinger og at etnografisk forankrede resonnement.

Uansett må sensor gjøre en helhetsvurdering: dersom kortsvarsoppgavene dokumenterer god pensumsbeherskelse og fagforståelse ellers, vil det være fullt ut akseptabelt at langsvarsoppgaven trekker inn færre pensumstekster.

Langsvar: Besvar ett av følgende tre spørsmål. Drøft spørsmålet og trekk inn eksempler fra pensum.

1. Mange antropologer studerer globale prosesser slik som ettervirkningene av kolonial historie, turisme, handel eller arbeid. Bruk minst tre pensumtekster, en av dem skal være Paige Wests monografi, for å beskrive og drøfte hva som skjer i skjæringsfeltet mellom det lokale og det globale.

Oppgaven knytter an til flere av pensumtekstene som på ulike måter tar for seg global flyt og historiske prosesser. Minimumskravet er en redegjørelse som evner å koble forholdet mellom globale prosesser og lokalt liv. En god besvarelse trekker inn mer omfattende temaer som ulikheter i kunnskapssystemer og maktperspektiver, og/eller sentrale trekk ved globalisering (som standardisering eller kapitalistisk arbeid). Aktuelle pensumstekster er West, 'Små steder, store spørsmål', Hylland Eriksen, Farmer, Fairhead, Rakopoulos, Schober, Nuttall, Archetti, Millar, Mostafanezhad. Andre pensumtekster er også relevante.

2. «Antropologiske perspektiver kan lede til viktige innsikter om miljø, natur og klima». Drøft påstanden. I svaret skal du benytte deg av minst tre av pensumtekstene.

Minimumskravet vise hvordan ulike sosiale grupper erfare, oppfatter eller former natur og miljø på ulike måter. Ulike antropologiske tilnærminger kan være knyttet til kolonisering og urfolk, kapitalisme og politisk økonomi, utviklingsantropologi, etnisk identifisering, religion eller klimaendring. En god besvarelse problematiserer eurosentrisk/'vestlige' naturvitenskaplige kunnskapssystemer som de eneste, overveier maktforhold og diskuterer ulike syn på miljøet i forhold til interessekonflikter. Aktuelle tekster: 'Små steder, store spørsmål', West, Nuttall, Ween og Lien, Stensrud, Eriksen (2016). Andre pensumtekster er også aktuelle.

3. Sosial differensiering er et sentralt aspekt av samfunnets sosiale struktur. Det kan handle om for eksempel kjønn, kaste, klasse eller strukturell rasisme. Bruk minst tre av tekstene på pensum for å illustrere og drøfte differensieringsprosesser.

I denne oppgaven står studentene fritt til å velge et mer begrenset tema, for eksempel klasse eller kjønn. Et minimumskrav er å kunne identifisere differensieringsprosesser og bruke relevante eksempler fra pensum. En god besvarelse drøfter og diskuterer eventuelle konsekvenser av strukturell differensiering. Det kan handle om rasisme, klassedynamikk eller ekskludering på basis av kjønn. For å besvare denne oppgaven er de aller fleste tekstene på pensum relevante.